

31

Colecția POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

I. KALNIȚKI

Sfârșitul
ORAȘULUI SUBTERAN

EDITATĂ
DE REVISTA
**ȘTIINȚA
TEHNICĂ**

★★★★

I. KALNIŢKI

SFİRŞITUL ORAŞULUI SUBTERAN

Traducere din limba rusă de Margareta Roman
şi D. Manu

Colecția „Povestiri științifico-fantastice”

REZUMATUL FASCICOLELOR PRECEDENTE

Arctica. Vasul sovietic „Dniepr” salvează de pe un s'oi de gheață pe tânărul negru monian, Harry Gould, care povestește cum a evadat din Orașul Subteran, unde împreună cu mii de alți deținuți era pus de hitleriști să muncească la exploatarea unor zăcăminte de uraniu. Acolo a cunoscut un inginer de marină, pe care, fiindcă era rus, îl numea Raș.

Ustin Petrovici Ribnikov, secund pe „Dniepr”, e invitat de Lev Solnșev (fiul unui tovarăș care pierise cu submarinul „Delfinul”) să participe împreună cu prof. N. G. Irinin, cu Nađeida, soția lui Solnșev, și cu Gould la o expediție în Arctica, unde trebuia experimentată o mașină de transport ideală, denumită „Svietoliot”. Acest aparat se deplasa cu o foarte mare viteză prin văzduh, se scufundă în fundul mării, luneca pe gheață. În plus, prin folosirea „electrolitului”, un combustibil special, putea funcționa practic nelimitat.

După înfringerea hitleriștilor, conducerea Orașului Subteran au preluat-o roșcovanul Johann Blaufisch, devenit Jonathan Blackpig, zis și Johnny-Norocosul, și fostul gauleiter Oscar Kreitz, devenit Connolly — care prin intermediul lui Charly Hustings — alias Bătrînul-Marabu, avea să servească interesele miliardarului monian Mengsenior.

Conduși de Raș, deținuții organizează o răscoală. Connolly aruncă în aer intrarea submarină a orașului.

Insoțit de un grup de 21 de țilhari, Johnny pornește de pe vasul „Mașusail” cu un avion spre Orașul Subteran. Silit de furtună, avionul aterizează pe o insulă acoperită cu gheață. Fiind lipsiți de provizii, Johnny se hotărăște să-și lase complicitii în voia soartei. Ucide pe doi dintre ei. Ceilalți jură să se răzbune și se iese după urmele lui.

În căutarea Orașului Subteran, „Svietoliotul” aterizează pe o insulă netrecută pe hărți și aparținând lui Robinson-Polar, un excentric care susține că n-are patrie. Solnșev își dă întâlnire pe a doua zi cu Robinson-Polar, care, după plecarea sovieticilor, informează prin radio un general monian despre această vizită.

„Svietoliotul” descoperă în adîncul mării jurnalul lui Grigori Rodionov, căpitanul unui vas rusesc, care, la începutul secolului trecut, bănuise existența unor văi subpămîntene în acele părți ale Arcticei.

Zburînd mai departe, „Svietoliotul” dă peste cei 19 țilhari părăsiți de Johnny. Deși Solnșev le dă să mănince și cheamă bazele moniene să le trimită ajutor, bandiții, care urmăresc jeșuirea „Svietoliotului”, izbutesc să-l doboare. Nađeida pleacă spre patrie cu un strato-ciclu, o libelulă de metal, acționată de electroni. Bandiții se apropie. Harry le iese în întâmpinare.

LUCRĂRILE CARE VOR APĂREA ÎN COLECȚIA „POVESTIRI ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE”

№. — 32 — 33 „SFÎRȘITUL

ORAȘULUI SUBTERAN” — roman

de I. Kalnițki

(Continuare din numărul trecut)

Văzându-l pe Harry, bandiții mai întâi se opriră, apoi se împărțiră în trei grupuri: vreo cinci își continuară drumul, prefăcându-se că nu l-au observat pe Harry, alții cotiră la dreapta și restul la stînga. După cite se vedea, porniseră să-l înconjoare după toate regulile tacticii banditești. Ribnikov își exprimă neliniștea, dar Solnșev nu-i îngădui încă să intervină.

Harry se prefăcu și el că n-a văzut nimic. Își văzu de drum ca omul preocupat de ceva serios. Ascunzîndu-se după blocuri de gheață, bandiții se apropiau de el. Grupurile care porniseră să-l înconjoare pe Harry se și aflau în spatele lui. Fără să se mai ascundă, porniră cu pași mari spre victima căzută în cursă.

Cei cinci bandiți care veneau din față îi tăiară drumul. Harry se opri, prefăcîndu-se surprins. Iar ei începură a-l imbrînci, căutînd să-l lovească.

Lev nu înțelegea ce mai așteaptă Harry. Doar este mult mai ușor să te lupți cu grupuri separate decît cu toți laolaltă.

Harry însă avea planul lui. De omorît n-avea voie să-l omoare, deci nici pumnii nu putea să-i folosească. Se bizuia doar pe jiu-jitsu-ul, pe care-l învățase în armată. De aceea, prefăcîndu-se dezorientat, se lăsă atacat din spate. Cînd bandiții întinseră mîinile să-l prindă unii de gît, alții de subsuoară și de centură, Harry își strînse brațele tare pe lîngă corp, prinzînd că într-o menghină mîinile citorva bandiți. Apoi smucîndu-se într-o parte și-n alta se scutură de atacatorii care îl apucaseră de gît; iar cei cu mîinile prinse de brațele lui Harry începură să urle de durere.

Ultimul grup de bandiți ajunse la locul încăierării și tăbăriră toți asupra lui Harry.

— A căzut! strigă Ribnikov. Acum trebuie să-l sărim în ajutor!

Lev însă nu-l lăsă nici de data asta.

— Nu-i nevoie. Nu vezi că singur s-a lăsat jos?

Deodată, din ghemul corpurilor zbură cît colo un bandit... și încă unul... apoi al treilea...

— Parcă ar fi un catapult, se liniști Ribnikov.

— Cu picioarele îi zvîrle, explică Lev. Văd că se pricepe la jiu-jitsu. E o metodă splendidă! Un om mai slab poate să împrăștie astfel o jumătate de duzină de oameni puternici. Iar Harry nu-l deloc slab. Doar are niște mîini și picioare de oțel.

Șchiopătînd și vîcărîndu-se, bandiții începură să dea bir cu lugiții. Harry se ridică și mai strecură cîțiva pumni, dați cu milă, în cei mai îndărătnici, iar ultimului îi dădu un picior în spate, zvrîlindu-l cît colo.

— Bravo! Strașnic! se aprinse Ribnikov, imitînd fiecare gest al lui Harry.

Chiar Irinin, cît era de cumpătut, tot nu se putu stăpîni să nu stînge:

— Așa! Dă-i! Arde-l! Pumnii firavi ai profesorului loveau în vînt, doborînd niște dușmani imaginari.

Solnțev zîmbea.

— Harry nu numai că are o putere extraordinară, dar e și un minunat tehnician. Bravo Harry!

Cînd ultima pereche de călcîie dispăru sfîrșind după blocurile de gheață, Harry mai ridică o dată pumnul amenințător și se întoarse la prietenii lui.

— Am început să joc cu ei volei și am terminat cu fotbal, glumi el.

— Iar rezultatul: nouăsprezece la zero pentru noi, zise Solnțev bătîndu-l pe umăr.

ESCHIMOȘII GĂSESC UN OM ALB

Soarele a privit dincolo de zare și a început iarăși să urce. Torentele care adinecuri curgeau năvalnic acum abia murmurau; uriașele slojuri de gheață care rodeau malurile acum stau neclintite, încătușate de gheața nouă.

— Nga-nga! Cioh-cioh! Eeheou!

Cu limba scoasă, lăsînd dîre de bale inspumate, cîinii pletoși aleargă. Săniile ușoare saltă vesel, iar în urmă se cruce și scîrșitul săniilor greu încărcate. Homionghi-Umca-Naianghi este un șef priceput. El știe să folosească gerul nopții ca să mai poată înainta cu vreo zece kilometri mai aproape, tot mai aproape de locul unde îi așteaptă viinatul... Ca întotdeauna, Cenghi-Cenghi împinge, cu pieptul ei vinjos, în pupa calacului de piele, iar cînd merg la vale se urcă pe tălpicile săniei. Mîndru se uită Homionghi la ea, și de cîte ori privirea lui se oprește asupra corpului plin și îndesat al tinerei femei, marea căpetenie a tribului urșilor-luptători scoate un cîtat.

Deodată cîinii se opresc din mers, sar într-o parte, apoi, scîncind și strîngîndu-și coada între picioare, se așază pe zăpadă. Numai cîinele din frunte, Numca, nu scoate nici un sunet.

Homionghi sare jos din sanie și-l mîngîie pe Numca.

— O, tu, cel mai înțelept dintre cîini! Nu în zadar porți în tine duhul lui Gorenghi...

De nu l-ar fi oprit Numca pe ceilalți cîini în loc, Homionghi s-ar fi prăbușit în prăpastie. Bărbatul privește înfiorîndu-se. Departe, jos de tot, se vede oceanul acoperit de ghețuri. Numca, numai Numca a oprit cîinii.

Homionghi-Umca-Naianghi se întoarse către ceilalți, care se apropiau în goană:

— Opreți! Incepu el să strige, făcînd semne cu mîna deasupra capului. Opreți!

Tribul se adună în jurul căpeteniei.

— Toți cei de față să știți, rosti solemn Homionghi-Umca-Naianghi, că, din cea dintâi pradă ce vom vîna, Numca va căpăta creierul și singele fierbinte! Căci lui îi datorăm salvarea vieții mele! Ia uități-vă ce prăpastie!

Cenghi-Cenghi scoase din sîn o cîrpă roșie și-l legă pe Numca la cap. Simhu-Upaci grăi:

— Să-i înălțăm laude bunului spirit al lui Gorenghi, care sălășluiește în inima lui Numca, pentru că el, veghind, ne apără calea!

Șamanul, cu coarne de bou mascat pe cap, începu să cînte:

„Mare părinte al tribului nostru,
Tu nu ne-ai părăsit!
Trupul tău și-a găsit odihna,
Dar duhul veșnic viu,
Sălășluind în corpul unui ciine,
Asupra tribului nostru veghează...”

— Asupra tribului nostru veghează, reluară monoton toți bărbații.

— Acum însă, vorbi Homionghi, trebuie să pornim mai departe. Altfel părintele-soare teji-va din nou zăpada. Șamanule, te lauzi că ai ochi buni. Spune, oare ochii tăi nu au zărit vreun coborîș spre mare?

Simhu-Upaci privi îndelung malul abrupt Niment nu observă zîmbetul plin de mulțumire ce-i tăca deodată pe față. Apoi șamanul închise ochii, scoase din sîn o legătură de colți de urs și, bombănind vrăji de neînțeles, începu să le învîrtească deasupra capului. După aceea, pe nesimțite, porni și el să se învîrtească, mai repede, tot mai repede. Pe buze îi apărură spumă.

— Văd! Văd! strigă el deodată și căzu jos, aproape leșinat.

Ceilalți îl duseră și îl culcară pe o sanie, acoperindu-l grijuliu cu niște piei de ren. Caravana porni în direcția spre care șamanul căzuse cu capul.

Homionghi, care privea atent marginea prăpastiei, văzu curînd în fața lui o leșitură. El oprî cîinii. Cornișă care cobora costiș de-a curmezișul malului abrupt putea să servească drept drum. Homionghi urcă în sanie și începu să coboare, frînînd mereu cu piciorul.

Dădură curînd de o pantă lină, presărată cu blocuri mari de gheață. Se auzea susurul unor piraie trezite la viață. Tălpi-cile săniilor se îngropau tot mai adînc în zăpada moale. Trebuia neapărat să coboare pe această pantă ca să lasă pe gheața nestedă... Șamanul zăcea încă, istovit, plînd în lumea spiritelor, și căpetenia n-avea cu cine să se sfătuiască...

Homionghi-Umca-Naianghi nu observă îndată că s-au oprit cîinii din mers. Întoarse capul și-l văzu pe Numca mirosînd un om pe jumătate culcat într-o băltoacă. Omul zăcea în nesimțire. Numai pușca mică de pe pieptul lui se ridica abia vizibil și se lăsa în jos. Însemna că respiră!

Era un om alb. Pentru salvarea unui om alb se poate căpăta o bună răsplată!

Homionghi sări din sanie și alergă spre necunoscut. Se

lăsa în genunchi, de-a dreptul în apă, și lipi urechea de pieptul omului. Da, trătește!

Mare noroc a avut că a dat peste un om alb!

— Ei, strigă el, chemînd cu mîna. Cenghi-Cenghi, Palci-Nochia! Veniți repede încoace!

Homionghi nu voia să le ceară celorlalți ajutor, ca să nu fie nevoit să împartă cu ei răsplata ce-o va primi.

Cele două femei veniră în fugă și-l ajutară pe bărbatul lor să-l ducă pe necunoscut și să-l culce pe sanie. Homionghi porni pe jos, alături de sanie.

Zărînd în stînga lor o adîncitură ca o firidă săpctă în malul acoperit de gheață, Homionghi goni ciinii într-acolo.

— Facem aici un popas, pînă se mai prinde gheața puțin!

Lîngă străinul culcat pe blănuri, cele două femei făcură un foc de untură de focă amestecată cu balegă uscată și mușchi. Se ridică un miros îngrozitor.

Necunoscutul își reveni în simțiri, strănută, scoase din buzunar un bidon, bău din el o bună înghițitură și abia atunci începu să se uite în jur.

Nu, probabil că tot mai aiurează: vede numai dtaci și vrăjitoare, iată și flăcările iadului... Cel care se apropie acum de el trebuie să fie Scaraoșchi în persoană. Ce coarne de berbec bătrîn poartă pe cap!

Probabil că a mîncat prea mult și a băuț peste măsură, și-acum coșmarul nu-i dă pace! În fața lui se află, desigur, cei cărora cu mîna lui le-a scos dinții de aur din gură ori le-a smuls părul, cei pe care i-a trimis ca material pentru experiențe medicale, chimice și altele...

Johnny rezezi un picior în Simha-Upaci, care se apropiase, iar șamanul abia se ținu să nu cadă cît era de lung. Răsună ca un clinchet risul lui Cenghi-Cenghi, și după dînsa începu să ridă întregul trib. Johnny se uită în jurul lui și puse mîna pe automat. Dar dacă nu-i vis, ci realitate? Drace, se află doar în Arctica! Iar dacă într-adevăr există iadul, numai pe-ăici, prin blestematele astea de locuri, poate să fie!

— Hei, tu, încornoratule! strigă Johnny stringînd în mînă pistolul automat. Fă-te-ncoa! N-auzi? Mai, mai aproape!

Inclinîndu-se adînc și simbind slugarnic, Simha-Upaci se apropie de Johnny Norocosul.

CUM SE CREEAZĂ OPINIA PUBLICĂ

Automobilul lui Jim Pratt, care se grăbea să ocupe un loc liber în parcul de mașini, era cît p-aci să intre în automobilul lui Stanley Mac-Dan. Jim o luă la goană spre ușa de intrare. Stanley Mac-Dan, un grăsuț scund, bolnav de astmă și de podagră, alerga cît îl țineau picioarele betege în urma lui și striga cu voce răgușită:

— Alo, Jim! Ce mai faci? Ce-ți face nevasta, copiii?

— Mulțumesc, toți sînt bine! îi răspunse Jim peste umăr, grăbit din cale-afară.

— Stai un moment! Vreau să-ți vind un pont...

— Mulțumesc. Mai tîrziu.

Pratt apucă să se urce în liftul-expres, care se și puse

în mișcare. Într-o frintură de secundă, el mai avu timp să vadă în dosul ușii obrazul congestionat al lui Stanley, care gesticula din miini, gata-gata să se sufoc.

Expresul zbură pînă la al 35-lea etaj. Ușile se deschiseră larg, și pasagerii o rupseră la fugă, pe coridor, cît îi țineau picioarele. Vai! Jim întârziase! Deși era încă devreme, ambele uși ce dădeau în biroul „Societății pentru explorări îndepărtate” erau asaltate de o gloată de reporteri. Toți voiau să-l vadă pe Charlie Hustings — bătrînul marabu —, însă nu era nicăieri de găsit. Jim află că, înainte de a veni aici, unii reporteri au trecut pe la vila din Iverton, alții pe la locuința de pe Bulevardul Mării și chiar la locuința domnișoarei Fromley — o cîntăreață de varieteu care era protejată lui Charlie —, dar șeful „Societății de explorări îndepărtate” parcă intrase în pămînt. Reporterii erau incredințați că Hustings va veni la birou ca de obicei la ora nouă.

Cine mirosise cel dintîi vestea senzațională, nu se știa. Fiecare pretindea că a aflat înaintea tuturor. Dar de fapt nimeni nu știa nimic precis. Cert este că în momentul cînd avionul cu cvadrimotor ateriză pe aeroportul de lângă Iverton — înainte de a apuca omul de serviciu, care era în același timp și informator al celui mai mare ziar din Iverton, să telefoneze la redacție —, sute de mașini ale reporterilor goneau din toate colțurile orașului spre hotelul „Victoria”. Curînd cînci limuzine îi aduseră acolo pe cei nouăsprezece exploratori polari. Lîngă intrare îi aștepta mulțimea de reporteri. Cei nouăsprezece, toți în costume maro, ghete maro și pălării tari maro, unii cu fețele bandajate, alții cu brațele prinse în eșarfe, ieșiră din mașini și trecură plini de importanță prin mulțime. Întrebările curgeau, aparatele fotografice făcăneau, carnetele de autograte se întindeau spre călători. Cineva începu să strige: „Slavă mindrilor reprezentanți ai națiunii! De trei ori ura pentru curajoșii noștri exploratori polari!” Exploratorii nu scoaseră însă nici o vorbă, fețele lor rămăseră nepăsătoare.

Și lată că se petrecu ceva fără precedent în practica reportericească: abia intrați în hotel, „eroii arctici” dispărură fără urme.

Ca din greșeală, reporterii dădeau buzna în camerele ocupate de curînd și, murmurînd scuze, ieșeau nedumeriți...

Jim Pratt își sacrifică toți banii ce-i avea asupra lui, ceasul și chiar stiloul său preferat numai ca să capete vreo informație, o indicație cît de vagă sau măcar vreo aluzie de la personalul hotelului. Doar nu puteau intra în pămînt cei nouăsprezece călători respectabili!... Toate sacrificiile lui Jim nu duseră însă la nici un rezultat.

Astfel că așli știrilor senzaționale, complet deruțați, începură să-l caute pe Hustings. Era clar că bătrînul marabu trebuia să se afle împreună cu exploratorii sosiți din Arctica: erau doar mușafiri lui...

Biroul lui Hustings nu se deschise nici la orele nouă, nici la zece și nici la unsprezece. Pierzîndu-și răbdarea (iar unii chiar și slujba), reporterii începură să se imprăstie, cînd deodată se deschise ușa și, în cadrul ei, din norii groși de fum de țigări, Charlie cel chel se arătă în persoană. Charlie Hustings aruncă

o privire nepăsătoare asupra mulțimii impresionate și dintr-o singură lovitură înlătură toate reproșurile :

— M-ați căutat peste tot, probabil, numai acolo unde trebuia, nu. Eu nu sînt deloc adversarul publicității și n-am fugit cîtuși de puțin de reprezentanții presei. Am încuia însă ușa pe dinăuntru încă de aseară din cauza unei ședințe care a durat toată noaptea. Dar de ce n-ați bătut în ușă? V-aș fi deschis imediat...

Între timp, risipindu-se fumul, reporterii, uimiți, îi văzură pe cei nouăsprezece călători așezați în jurul unei mese lungi și masive, toți cu țigări de fol în gură și cu aceleași pălării țari, maro, trase pe frunte. Nouăsprezece bărbi erau scoase brutaț în afară și nouăsprezece perechi de picioare se odihneau pe masă.

— Un moment! îi opri Hastings pe reporterii care se îngămădeau în ușă. Din însărcinarea curajoșilor cercetători am să vă fac o comunicare oficială. Dar mai înainte trebuie să vă previn că nici unul din acești stimați călători nu are de gînd să dea interviuri particulare sau să scrie articole pentru ziare. În afară de cele ce veți auzi de la mine, n-o să mai reușiți să aflați nimic. Așadar, nu vă mai pierdeți timpul degeaba... Pofțiți..

Bloc-notesurile și stilourile erau de mult pregătite. Jim Pratt, așezîndu-se pe vine, cu spatele rezemat de perete, își și aranjase pe genunchi mașina de scris, iar Stanley Mac-Dan, din cabina telefonică, îi făcea semn cu mîna. Prin gesturi, Pratt îi răspunse lui Mac-Dan : „Sînt de acord să lucrăm împreună, cu condiția ca prima comunicare să fie transmisă redacției mele, iar a doua — redacției tale”.

N-apucară să se înțeleagă bine și Charlie Hastings începu :

— Ieri un avion ultrarapid al aviației militare a adus la Iverton nouăsprezece cetățeni de-ai noștri care și-au consacrat viața explorărilor îndepărtate. Din păcate, din ultima expediție nu s-au mai întors trei dintre participanți : prea cunoscutul savant-explorator al Arcticei domnul Jonathan Blackpig, conducătorul acestei expediții, renumitul aviator polar Dick Eschen și veterarul călătorilor polare, cel mai bătrîn dintre exploratorii Arcticei, Emery-Anton Coogly. S-ar putea să nu-i mai vedem niciodată. Îndeplinindu-și datoria și înaripați de visul nobil de a ridica și mai sus deasupra lumii steagul cu lună al Moniei, cei trei îndrăzneți călători și-au continuat drumul spre ținta propusă, înfruntînd rigorile Arcticei. Iar acești nouăsprezece curajoși călători rămași, neputînd să repare avionul accidentat, au pornit în căutarea tovarășilor dispăruți. După extraordinare peripeții, rămași fără provizii și combustibil, membrii expediției au luat hotărîrea să se înapoieze spre mare. Aproape de coastă, curajoșii cercetători au fost atacați de un submarin necunoscut, de tip nou. Acesta a apărut pe neașteptate dintre ghețuri și s-a năpustit asupra lor. Echipajul acestui submarin i-a somat pe vitejii noștri să se predă. Dar necunoscuții s-au înșelat în socotelile lor : cei nouăsprezece onorabili cetățeni ai marii Monii democratice n-au permis să fie compromiș onoarea steagului cu lună! Agresorii au primit riposta cuvenită. Cu toată extenuarea, cei nouăsprezece cercetători au făcut față atacului dat cu forțe superioare de agresorul înarmat cu o armă optică necu-

noscută, rezistînd pînă la sosirea avionului nostru militar care le-a venit în ajutor. Soarta celor trei eroi pierduși în ghețurile Arcticei ne îngrijorează în mod serios, în special din cauza apariției în regiunea unde ei efectuau cercetările a aceluia sub-
marin misterios care, între altele, poate să și zboare. Această mașină de tip universal aparține unei puteri care ne este bine cunoscută. De trei zile, aviația noastră militară face cercetări minuțioase, care, din păcate, nu au dat deocamdată nici un rezultat... „Societatea pentru explorări îndepărtate” adresează un call apel tuturor locuitorilor Moniei să sprijine misiunea ei culturală în țările sălbatice ale Arcticei și să cumpere acțiunile nou emise, „Gheața de aur”. Donațiile pentru fondul de căutare a celor trei membri răătăciți ai expediției, și în caz de nereușită pentru fondul de ajutorare a văduvelor și a orfanilor acestora, se primesc la toate filialele Băncii naționale în contul curent 00.363.794. Aceasta este tot ce am avut să vă comunic. Domnilor, vă mulțumesc !

Cînd în cameră nu mai rămase nici un ziarist, Hastings închise ușile și, trecînd pe lângă eroii Arcticei, care nu se urniseră de pe scaune tot timpul interviului, intră în biroul său. Acolo luă receptorul și, cu degetul lui strîmb, formă un număr cu multe cifre.

— Vă rog frumos cu doamna Claudia, gînguri Charlie închinîndu-și cu respect chelia. Bună ziua, doamnă Claudia ! Vă rog să-i transmiteți scumpului dumneavoastră soț că la bătrînul Hastings totul este în perfectă ordine... hm !... După cum era de așteptat... Respectele mele, doamnă Claudia !

Puse receptorul în furcă și mai rămase cîțva timp, pe loc zîmbind slugarnic, fără să-și schimbe poziția inconștientă...

În acest timp reporterii luau cu asalt telefoanele disponibile.

Senzație ! Senzație ! Succesul depindea acum de secunde, onoarea profesională de iuțea piciorului și de aibăcia limbii.

Concursul de viteză, început pe coridorul celui de-al 35-lea etaj al zgîrie-norului, se continuă ca la ștafetă în birourile sumbre ale redacțiilor și în secțiile tipografiilor. În strîștă iată-i pe vînzătorii de ziare strigînd pe străzi, care mai de care :

„Mina unei puteri «necunoscute» !” «Răsăritul a pornit spre nord !» «Cortina de fier deasupra Arcticei !» «Granițele noastre sînt în pericol !» «De azi nici un monian nu mai poate da mi liniștit !» «Soarta copiilor noștri este amenințată !»...

Cel mai mare succes în dimineața aceea îl avu micul și istețul vînzător de ziare care inventă un titlu nepublicat în nici un ziar :

„Primele victime” ! striga el. „Primele victime !”

Din toate părțile i se întindeau mîini cu monede, și teancul gros de ziare dispăru într-o clipă din mîinile lui.

Posturile de radio începură să emită și ele această veste senzațională, colportînd-o — în aceeași dimineață — prin toate colțurile lumii. Și uite nu așteptau acești zeloși comentatori ! Ba că-i „mina Moscovei” la mijloc, ba că „cortina de fier a început să acopere în mod treptat întreaga omenire”, ba că „bazele rusești sînt aproape de tot”... În acest lătrăt turbat nu exista nici un pic de logică, dar parcă mai era vorba de logică ? ! Cu cît

o minciună este mai grosolană și mai absurdă, cu cât o calomnie este mai mîrșavă, cu atît mai eficace acționează ea asupra nervilor cetățeanului, cu atît li-i celor interesați mai ușor să-l deruteze pe cetățean și, la urma urmei, să-l sperie, scoțîndu-l din minți.

„SVIETOLIOT II”

Două zile mai tîrziu, cam pe la opt seara, după ora locală, Harry care stătea de veghe lângă cabină zări la orizont un punct strălucitor. El crezu la început că-i vreo stea și nu-i trezi pe tovarășii săi care se odihneau. În Arctica se întîmplă adesea să apară stelele chiar cînd nu apune soarele.

Cînd văzu însă că steaua crește din ce în ce și se apropie cu iuteală, Harry strigă :

— Sculați, tovarăși ! Vine !

Solnțev ieși cel dintîi din cabină : nu se lipea somnul de el. Privi, și începu să strige :

— Ura ! Ai noștri !

Irinin și Ribnikov coborîră și ei curînd. Nu mai exista nici o îndoială : „Svietoliot II” se apropia de ei ca vîntul. Nu trecu nici un minut, iar mașina ateriză lin pe gheață. Din ea coborîră Fiodorov și Nadea. Lev își strînse soția puternic în brațe.

— Îți mulțumesc, draga mea !

— Tovarășe șef, li raportă Fiodorov, din ordinul ministrului, „Svietoliot II” a sosit și vă stă la dispoziție. Pe drum n-am avut de întîmpinat nici o greutate.

— Mulțumesc, tovarășe Fiodorov, răspunse Lev, strîngînd mîna ajutorului său.

Fiodorov îi dădu lui Solnțev un plic. Lev citi repede scrisoarea și spuse :

— N-avem timp de pierdut. Tovarășe Fiodorov, te rog să montezi imediat stratociclul. Ai să pleci cu el înapoi. „Svietoliot III” trebuie pus la punct în cîteva zile. Lucrurile au luat o asemenea întorsătură, încît ar putea să ne fie de folos în orice moment. Transmite-i ministrului din partea mea că am să mă conformez întocmai directivelor primite. Raportează că am și luat legătură cu persoana de naționalitate necunoscută care trăiește pe insula descoperită de noi și că, după toate probabilitățile, ne vom folosi chiar astăzi de... hm... colaborarea sa.

Douăzeci de minute mai tîrziu, libelula argintie își luă zborul și porni cu viteză maximă spre sud-est, iar noul „Svietoliot”, după ce se ridică în aer, se îndreptă spre nord.

Curînd aterizară în fața locuinței lui Robinson Polar, cel cu nasul roșu. De data asta, stăpînul insulei se arătă foarte ospitalier. Li învîtă pe oaspeți și le oferi cafea. Nu întrebă de ce au întîrziat, și primînd cu mulțumiri ciocolata oferită de Solnțev începu s-o mănînce cu poftă.

— Țara dumneavoastră este o țară mare, spuse el cu o voce cucernică. Dar dacă nu mă înșel, n-aveți colonii în regiunile tropicale. De unde luați ciocolata ?

Voia pșesemne să se arate mai prost decît era în realitate.

→ Arbori de cacao cresc la noi în împrejurimile orașelor

Suhumi și Poti, îi răspunse Ribnikov, iar peste câțiva ani n-o să mai existe în lume fruct care să nu crească și în U.R.S.S. Ai crezut de Miciurin? Dar despre miile de miciuriniști, care îi continuă opera ai crezut? La noi, în U.R.S.S., vor crește fructe care nu există nicăieri.

— Vă cred, domnii mei, se declară Robinson, uimitor de repede, de acord. Știu eu: rușii sînt fanatici, și în special bolșevicii. Dar... să lăsăm această discuție. N-are nici un rost să ne certăm pentru motivul că avem regimuri politice diferite... Mi se pare că dumneavoastră propagați acest lucru... Permiteți-mi să vă întreb: ați plecat de mult din Moscova?

— Noi? Acum trei zile, iar dînsa, Lev arătă spre Nadea, a venit chiar astăzi.

— Nu ~~am~~ supărați, dumneavoastră vorbiți bine limba engleză?

— Eu așa cred, îi răspunse Lev.

— Înțelegeți? Ați vrut probabil să spuneți „acum trei săptămîni” și ați spus „acum trei zile”... Ați greșit, nu-i așa?

— Nu, n-am greșit deloc. Tocmai asta am vrut să spun, că am plecat acum trei zile, iar asistentul meu, Nadejda Alekseevna, a avut treabă la Moscova și s-a întors astăzi. Apropo, domnule Robinson Polar, aș vrea să vă întreb ceva, dacă se poate... numai să nu mă socotiți cumva prea indiscret...

— Poftim, vă rog, întrebați...

— Am văzut niște bande înarmate pe-aici, prin apropierea insulei dumneavoastră. Ce rost au?

— Vă rețeriți la soldații Moniei? Forțele armate ale mării Monii democratice apără Arctica de invazia armată a statelor totalitare...

— Și care state le socotiți dumneavoastră totalitare? îl întrebă Solnșev cu un suris sincer; el știa prea bine că monienii folosesc adeseori cuvîntul „totalitar” pentru a-și acoperi propriile lor tendințe de acaparare.

Robinson Polar moliăi din buze:

— Am mai avut onoarea să vă comunic, blîgii el, că am părăsit lumea de vreo douăzeci de ani și de atunci nu m-a mai interesat ce se petrece dincolo de limitele insulei mele. O dată la cîțiva ani ne mai vizitează cite un vapor... uneori aterizează avioane moniene... Eu vă repet numai ceea ce am auzit de la cei care mă vizitează din cînd în cînd.

— Noi n-am sosit aci pentru discuții politice, se amestecă Irinin în conversație. În ce privește soldații, noi știm, dacă nu altfel, măcar după uniformă, să-i deosebim de bandiți. Aceia pe care i-am întîlnit nu sînt soldați. Am fost nevoiți să-i dezarmăm: voiau să facă uz de arme pentru a pune mina pe mașina noastră...

— Nu... ~~cu~~ se poate! O, nu! Este o eroare! Ce să caute bandiți și hoși în ghețurile Arcticii? La noi e liniște deplină! Pe unele insule mai spre sud de noi există într-adevăr soldați monieni...

— Dar despre Orașul Subleran ați auzit? îl întrebă Solnșev pe neașteptate.

Fața lui Robinson Polar nici nu tresări. Ridică privirea și întrebă cu nevinovăție:

— Despre ce ?

— Despre Oraşul Subteran.

— Şi unde se află acest Oraş Subteran ? întrebă gazda cu un aer şi mai nevinovat.

Lev îşi dădu seama că de la acest domn cu nasul roşu, n-o să poată afla nimic. Tăcu puţin şi apoi schimbă vorba :

— Alaltăieri mi-aţi promis că ne veţi însoţi într-un zbor deasupra insulei dumneavoastră...

— O, nu vă închipuiţi cu câtă plăcere mi-aş privi de sus posesiile, acceptă amabil domnul Robinson Polar. Şi când voi putea fi înapoi acasă ?

— Când doriţi dumneavoastră ?

— Aş vrea dacă se poate chiar astăzi. Sint obişnuiţi să dorm numai în patul meu.

— Bine, până la miezul nopţii veţi fi acasă.

Robinson Polar clătină din cap.

— Glumeşti, tinere, şi mie nu-mi plac glumele de acest fel.

— Dar nu glumesc deloc. Până la miezul nopţii avem tot timpul să vizităm insula dumneavoastră cu de-amănunţul.

— Voi, ruşii, sînteţi un popor perseverent, foarte perseverent... Dar cine-mi garantează că vă veţi ţine de promisiune ? Şi dacă întârziati ? Sau dacă se întimplă un accident şi nu mă mai întorc nici mâine, nici poimîine ? Cine răspunde de toate astea ?

Robinson Polar privi şiret printre gene.

Ribnikov, care tot mocrise în el, nu mai putu răbda.

— Vasăzică dumneavoastră nu ne credeţi ?! marinarul se întoarce cu tot corpul spre insularul care zîmbi satisfăcut. Bine ! Atunci pleacă dumneata cu tovarăşii mei, iar eu rămîn aci pînă vă întorceţi, drept garanţie pentru securitatea dumatăle.

— Stimat membru al expediţiei ştiinţifice, începu Robinson cu o voce mieroasă, domnule...

— Ribnikov, îi suflă Nadea.

— Mda... Domnule Ribnikov, dumneata consimţi în mod generos să rămîi aci pînă la întoarcerea mea. Asta reprezintă într-adevăr o garanţie, o garanţie pur juridică. Dar cum rămîne cu garanţia comercială ?

— Nu înţeleg, ridică Solnjev din umeri.

— Chiar nu înţelegeţi ? Închipuiţi-vă că nu ne vom putea întoarce astăzi, ci abia mâine. Nu înseamnă că-mi pierd o zi întreagă ? După cum vedeţi, eu mă mulţumesc cu foarte puţin, dar acest puţin nu-mi vine din cer, ci îl cîştig din pescuitul balenelor, din vânzarea animalelor marine, precum şi din topirea grăsimilor... Toţi locuitorii insulei lucrează în întreprinderile mele. Acum înţelegeţi ce-ar însemna să lipsesc măcar o zi ? Dacă din vina dumneavoastră sînt reţinut undeva departe de acest loc, cine-mi compensează pierderile ?

— Am înţeles. Dumneata la asta te gîndeşti ? Solnjev începu să ridă. Vasăzică izolarea dumatăle pe această insulă este în legătură şi cu afaceri comerciale... Atunci să căutăm să ne înţelegem. Ce garanţii doriţi din partea noastră ?

— Una obişnuită, aşa cum se obişnuieşte între oameni de afaceri : un contract cu indicarea retribuţiei zilnice şi a doeznelor

cominatorii progresive în cazul nerespectării contractului.

— Sînt de acord !... spuse Lev, abia ținîndu-și risul. Semnez un astfel de contract pentru că aigur nu poate exista vreo forță care să mă împiedice să vă aduc înapoi pînă la miezul nopții, ba poate chiar și mai devreme. Dar în cazul ăsta vă rog și pe dumneavoastră să vă grăbiți.

— Stați. Asta nu e încă totul. Trebuie să stabilim în mod precis valoarea daunelor. Dacă dumneavoastră nu mă aduceți acasă pînă la miezul nopții, atunci sînteți obligați în cursul primei săptămîni să-mi plătiți pentru fiecare zi, chiar incompletă, suma de o sută de mii, în moneda Moniei. Iar dacă aceeași călătorie, indiferent din ce cauză, se va prelungi peste șapte zile, atunci pentru fiecare săptămîină, chiar abia începută, trebuie să-mi mai plătiți încă o sută de mii, peste daunele zilnice sus-menționate.

— Ce să zic, n-are pretenții deloc sibastrul nostru ! mor-măi pe rusește Ribnikov. Uite cine și-a găsit să fugă de deșertăciunile lumii...

Lev dădu din cap în semn de aprobare.

— Bine, sînt de acord. Să redactăm imediat contractul, deși vă mărturisesc că niciodată n-am încheiat un contract cu vreo persoană particulară.

— Mă rog, dacă nu doriți, nimeni nu vă silește, dădu din umeri propovăduitorul creștinismului printre eschimoși. Eu însă știu perfect că aveți un anumit interes pe această insulă. Dumneavoastră spuneți că este un interes științific. Fie. Nu mă interesează afacerile dumneavoastră. Îmi sînt de ajuns afacerile mele care nici pe dumneavoastră nu vă interesează. Eu doresc numai să evit ca întreprinderile mele să aibă pierderi.

— Mare coțcar, exclamă Ribnikov, nemaiputînd să se săpînească.

— Nadiușa, spuse Lev, căutînd să-și păstreze calmul, scrie te rog, eu am să-ți dictez... și adăugă pe rusește : degeaba-și cască gura rechinul ăsta, că tot n-o să se aleagă cu nimic. Pînă la miezul nopții va fi acasă.

Robinson îi întinse grăbiți Nadiei hîrtie și cerneală.

— Un moment. Am uitat încă un punct trist, dar foarte necesar. Este vorba despre asigurarea vieții. Nu știu dacă dumneavoastră sînteți asigurați, eu însă nu mă mișc din loc pînă nu vă veți declara de acord să-mi asigurați viața pentru suma de cinci sute mii. Dacă mor, să profite careva de pe urma morții mele și să se bucure serios, că doar jumătate milion nu-s bani de aruncat. Astfel că dumneavoastră trebuie să înscriseți și acest punct în contract. Dar nu numai să introduceți clauza în contract, ci să mă asigurați imediat, eliberîndu-mi o poliță de asigurare pe care o voi depune în casa mea de bani... Fără asta nu mă mișc din loc.

Răbdarea lui Lev era pe sfîrșite ; totuși el mai simbea.

— Bine, primesc și această condiție... Dar de unde să luăm aici poliță de asigurare ? Înțeleg o cerere de asigurare, pe care o putem face prin radio, dar ca să căpătăm și polița de asigurare prin radio, asta-i imposibil !

— Nu, cererea nu mă mulțumește, dar dacă doriți să încheiați o asigurare pentru viața mea, sînt gata să vă servesc

în calitatea de reprezentant al societății de asigurare „Crucea și Ancora”. Iată împuternicirea mea: legitimația și procura. Iată chitanțierul și formularul de poliță. Dar înainte de a completa formularul trebuie să-mi plătești prima rată de asigurare: șapte mii patru sute optzeci și unu... Putești să plătești această sumă în numerar? Atunci vă completez polița, semnăm contractul și zburăm. Nu puteți, afacerea nu se face. Eu nu voi zbura cu dumneavoastră și protestez în mod categoric împotriva oricărui zbor deasupra insulei mele!

— Pot plăti această sumă în moneda oricărei țări europene... Lev se uită nerăbdător la ceas.

— Nu orice monedă și nu europeană, ci numai în moneda Moniei! Ce să facă societatea de asigurare cu orice monedă? Ea se află doar în Monia. Iar ca să pierd eu diferența de schimb, să-mi fie iertat, nu sînt de acord...

— Cu permisiunea dumneavoastră, am să vă fac eu schimbul de valută, spuse Lev. Dar nu acum. Nu ne putem pierde timpul cu astfel de fleacuri. Ne-ar trebui cel puțin cîteva ore ca să zburăm pînă la cea mai apropiată bancă.

— Cîteva ore? Hm! Ați vrut să spuneți cîteva zile!

— Nu, numai ore. Dar acum nu-mi pot permite nici acest lux. Fiecare oră ne este foarte prețioasă, astfel că va trebui să renunțăm la ajutorul dumneavoastră.

Robinson dădu din umeri:

— Rușii sînt un popor încăpățînat, îl bătu el pe Lev pe urmă. E bine, ca să nu spuneți că nu vă dau concursul, mă mulțumesc numai cu contractul, polița de asigurare și o chitanță pentru suma respectivă, socotită la cursul zilei cu o mică marjă pentru eventualele diferențe de curs. Cum s-ar zice, o autoasigurare. Astfel că..., Robinson luă o coală de hîrtie și începu să calculeze repede, mormăind ceva pe sub nas. Vă rog să semnați o chitanță pentru șapte mii patru sute optzeci și unu în monedă moniană sau pentru un milion patru sute de mii de franci vest-europeni. — Robinson oftă: — O, niciodată n-a avut moneda europeană un curs atît de scăzut!

— De ce oare? întrebă curios Lev.

Robinson oftă și mai trist.

— Ei, sînt atîtea și atîtea cauze. Dar principala cauză, cred eu este faptul că vestul primește ajutoare din partea Moniei. Cu banii altor state nu poți să cumperi nimic. Mergi în piață cu un car din aceste hîrtii și abia te întorci cu un coș de provizii. — Robinson își dădu seama că a spus ceea ce n-ar fi trebuit să spună, și continuă cu voce tare: — Să-i mulțumim marii democrații moniene! Dacă n-ar fi fost ea, vestul nu s-ar mai fi putut reface niciodată după război.

— Am toată simpatia pentru țările din vest, — spuse Lev, neputîndu-și ascunde un suris sarcastic. — Pe pămîntul multor țări vestice n-a explodat nici un obuz și n-a căzut nici o bombă, și totuși, cu ajutorul falimoasei democrații moniene, moneda lor a ajuns de ris...

— Nu-i nimic, — îi răspunse cu curaj Robinson. — Oamenii deștepți știu să cîștige foarte bine și în ocazii dintr-astea...

— Cum anume?

— O, sînt destule mijloace. De pildă unii au legături cu

băncile. Omul de afaceri obține un credit mare pe termen de câteva luni, polițele lui pot fi ușor scontate. De ce ar mai exista bănci dacă nu pentru scontarea polițelor și pentru obținerea creditelor? În zilele noastre însă, numai unii oameni obțin credite, mai bine zis — chiar aceia care conduc băncile, desigur prin persoane interpuse. Presupune deci că eu am căpătat astăzi un credit de câteva milioane. Imediat cumpăr cu acești bani marfă căutată, care se cumpără la orice preț. Altceva nu-mi mai rămâne nimic de făcut. Restul se aranjează singur. Marfa se șcumpește în fiecare zi, iar banii se ieftinesc. Până îmi vine termenul de plată, marfa s-a scumpit, iar banii și-au pierdut mult din valoare. Am obținut un credit de cinci milioane, aceeași sumă o restituți băncii. Pe când marfa cumpărată cu acești bani, a ajuns să valoreze miliarde!

— Mai există și alte mijloace? — întrebă Lev. Ar fi vrut să audă din gura pustnicului, care se aprinsese la vorbă, cele mai noi mijloace ale jafului de bursă.

— Ehe! cite nu sînt! Există fel de fel de operațiuni bancare. Presupunem că băncile primesc depuneri... Totdeauna cînd există greutatea financiară, oamenii cu simț comercial plasează capitalul lor în afaceri, iar rentierul timpit sau acei care au pus la o parte cîțiva franci sau mărci pentru zile negre se grăbesc să-i depună la bancă. Cu cît o firmă este mai solidă, cu atît primește mai multe depuneri. Cursul banilor scade cu fiecare zi. Dar micul depunător ce-și zice: o să treacă și această criză, și banii o să-și recapete din nou cursul real. Eu nu mă ating de depunerea mea, ba dimpotrivă o să caut să mai depun. Iar într-o zi bancherul lansează un zvon: „Mă tem că în curînd voi fi forțat să sistez plățile”. Toată lumea dă buzna la bancă. Panică... Mulțimea amenință să devasteze banca. Apare un reprezentant al bancherului: „Domnilor, ce s-a întimplat?” — „Ați bancrutat!” — răspund depunătorii jefuiți. — „Noi am bancrutat? Cine a îndrăznit să spună acest lucru?” Banca se deschide. Toată lumea dă buzna la casă și-și recapătă integral depunerile și uneori chiar și dobinzile. Franc pentru franc, coroană pentru coroană. N-ai de ce să te plîngi. Numai că nu mai sînt aceiași franci sau aceleași coroane. Dar poți să-i ceri băncii să-ți recalculeze banii la cursul adevărat? Nu poți. Cursul adevărat este stabilit numai de bursa neagră, de piața zilei. Banca însă, ca și guvernul, se preface că totul este în ordine și că banii lor sînt bani buni. Judecați acum și dumneavoastră... O, da! Astăzi orice om deștept se poate îmbogăți ușor. Pentru că în vest contează inițiativa particulară și spiritul comercial. Acolo există libertatea comerțului și nimeni nu îndrăznește s-o tulbure. Da, da!

— Știți însă cum trăiesc astăzi în vest muncitorii care n-au ce munci, mai cu seamă acum, cînd țările vestice primesc ajutoare atît de generoase?

— Cum n-au ce munci? Ba muncesc cu toții... Construiesc fortificații, aerodroame pentru aliații de peste ocean, construiesc drumuri, sapă canale... Desigur plata nu e prea mare, ca de obicei la lucrările edilitare. În schimb ei capătă în fiecare zi o strachină de supă. Astfel că toată vorbăria despre foamete este numai propagandă... Anul trecut am fost pe continent și am văzut cu ochii mei. Este organizată o mare bucătărie și fiecare munci-

tor capătă o strachină de supă. Este un spectacol înălțător: cel cărora soarta le-a dat mult dau din prinosurilor și celor nevoiași.

— Dar bine se mai trăiește în vest, făcu ironic Lev.

În tot timpul discursului ținut de „pusnic” el avusese timp să scrie contractul și chitanța, semnă tot ce trebuia și își șterse mințile cu batista.

— Acum nu ne mai reține nimic, nu-i așa? Putem pleca!

— O, da. Putem pleca, spuse Robinson punând hirtziile în casa de bani. Și pot să vă spun că am făcut azi o afacere bună. Chiar foarte bună. O, da. Acestea, arătă el spre casa de bani, îmi vor aduce bani buni, adevărați. Cine să vă creadă că mă veți aduce chiar azi înapoi acasă?! Așadar, să pornim la drum, domnilor! el își atimă de umăr o pușcă și un rucsac, luă în mână un băț gros cu noduri, și pe braț o șubă. Să fie într-un ceas bun! și întorcându-se spre crucifixul ce atârna în colț deasupra casei de bani, își făcu cruce.

JOHNNY ÎȘI ARANJEAZĂ TREBUILE

Soarele e șiret nevoie mare: s-a uitat în tabără, a văzut că toată lumea doarme și a coborât repede la marginea cerului după treburile lui. Dar Homionghi-Umca-Naianghi este și mai șiret: el se prefăcea numai că doarme. Cînd părintele-soare își întoarse spatele, Homionghi trezi tribul, porunci să se înhame, și cîinii pomiră trăgînd cu ușurință sînțile pe pojghița de zăpadă întărită.

Johnny stă culcat pe sania căpeteniei. Îi e cald și bine pe blămurile de ren. Homionghi însă, obosit și nedormit, aleargă alături de sanie. Și totuși e mulțumit. A salvat un călător alb. Pentru asta alții o să-i dea mulți bani. O să-și cumpere o armă adevărată, o cămașă adevărată de stambă roșie și două sticle mari cu apă de foc. Singur o să bea toată apa de foc. Poate o să-i dea puțin și lui Cenghi-Cenghi. Dar dacă-i dă lui Cenghi-Cenghi, atunci o să fie nevoit să-i dea și lui Palci-Nochia. Nu, n-o să cumpere două, ci trei... cinci sticle... atunci ce chiolhan o să fie! Toți o să se îmbete, iar el mai mult ca toți.

Un singur lucru îl neliniștește pe Homionghi: de ce nu spune nimic omul alb pe care l-a scăpat? Stă culcat pe blănură, se uită la cer și tace. Homionghi caută să-i prindă privirea și-i zîmbește slugarnic, ploconindu-se, dar i se pare că omul alb se uită prin el ca printr-o pojghiță de gheață. Iar el, Homionghi, ce să-i vorbească? El nu-i cunoaște limba. Cu alții numai Simhi-Upaci știe să se înțeleagă. Dar în șaman nu poți să o încredere, că-i viclean: cine știe ce-i mai zice albului. Te pomeniți că umblă să-i ciupeească din răsplată care numai lui i se cuvine. — Ba poate că-i ia totul. Nu, șamanul trebuie ținut cît mai departe de omul alb.

Cîinii zboară, nu altceva. Sub tălpicile sînților scirziile crusta subțire de gheață albăstruie. Neobositul Homionghi aleargă pe lângă atelajul lui. În urmă de tot, cu cele două sînți ale lui, marele șaman Simhu-Upaci încheie lanțul caravanei. Pe sînțile lui a adunat multe boğății. Draci de mare uscați, ce seamănă cu niște plozi albi născuți, cranii și oseminte, colți și dinți de

animale și de oameal. Totul este bine împachetat în niște saci mari, canadieni, legați cu sforă englezească; o tobă burduhănoasă, care bubuie în timpul vrăjilor solenne, este îngrămădită lângă scra ei mai mică, o tobă militară. În oale, Simhu-Upaci păstrează grăsime de balenă, de morskă, de focă și de pește, iar în oala cea mai mare se află băligar de ren, bine măcinat. Într-o colivie solidă moțâie o mare bulniță polară, albă și moțată, în care sălășluiește spiritul răposatului Berdă-Durda, vestitul erou, purces acum mai multe vecuri în Valea vânătorilor fericite.

Marele șaman, bogatul șaman Simhu-Upaci! Pe cap el poartă coarnele unui bou moscat, conducător de turmă. De briu îi afirmă douăzecișipatru de colți — douăsprezece vieți de urși. Colții îl ajută să pătrundă în tainele vieții și ale oamenilor...

Așa gândesc despre șamanii naivi din tribul lor. Doar el, șamanul, și nimeni altul le-a inspirat respectul nu numai față de prea sfânta-i persoană, ci și față de fiecare obiect ce-i aparține!

Astăzi șamanul este tare mîhnit. Mereu își întinde gîtul, uitîndu-se lacom la săniile din fața caravanei. Cînd caravana urcă dealul, îl vede pe omul alb culcat pe sanie, îl vede pe Homionghi alergînd pe lângă ciini. O, îngîmfatul și trufașul Homionghi-Umca-Naianghi! Tigva lui e goală ca o tobă mare — face zgomot mult și ireabă puțină. Să mă alunge pe mine, marele șaman, din preajma comorii pe două picioare. O, nerodul, căpetenia a unei turme fără minte! Am să te văd cum ai să urli cînd străinul o să-și arate ghearele!

Ciinii alergau viol, cu coada imbrîligată și din cînd în cînd mușcîndu-se în joacă, unii pe alții. Homionghi ar fi putut să se urce și el în sanie, dar nu îndrăznea să se atingă de omul alb, care îl privea cu atîta dezgust, de parcă el, Homionghi, n-ar fi căpetenia unui trib și nici măcar un om. Cu cit se ploconea mai mult în fața albului, cu cit mai mîeros îi zimbea, cu atîta mai mult străinul îi arăta disprețul.

În cele din urmă, Johnny se plictisi să mai stea culcat și își lăsă jos picioarele din sanie. Homionghi se aplecă din mers și căută să-și aranjeze picioarele pe tălpile saniei, ca să nu se urle în zăpadă: căci îngreunează fuga cîinilor, și afară de asta — feri-l-ar zeii! — ar putea să-și vatăme piciorul. Johnny însă îl dădu cu piciorul la o parte și începu dinadins să bage adînc în zăpadă virfurile încălțărilor lui, lăsînd brazde adînci în urmă. Roșu la față, asudat și pierzîndu-și suflarea, Homionghi alerga alături, căuînd să rămînă mereu sub ochii oaspetelui său, și ploconîndu-se ori de cîte ori i se părea că omul alb și-a întors spre el privirea.

Între timp, soarele începu să urce grăbit pe bolta cerului. Văzînd că eșchimoșii l-au înșelat, părintele-soare zvîrli pe pămînt un mînușchi de săgeți înainse, din tolba lui de foc. Începură să murmure plaietele, gheața porni să trosnească, stratul de zăpadă întărită se înmuie. Picioarele se afluiau la fiecare pas, ciinii își rănau labele pînă la sînge, pete roșii rămîneau în urmă.

Căpetenia fără noroc se uită la cer și începu să lăcrimeze; părintele-soare îl levise la ochi rău de tot — pesemne că e tare mînios.

Nu-i rămânea altceva de făcut — trebuia să facă popas. Aruncînd o privire abătută în jurul lui, căpetenia zări într-o parte un mare bloc de gheață și îndreptă cliinii într-acolo. Sleși de puteri, cliinii abia mai puteau ține săniile prin zăpada înmuită. Homionghi, trăgîndu-și sufletul, împingea din răspuțeri săniile, iar Johnny nici nu se gîdea să se dea jos. El se întinse din nou, cu mîinile sub cap, și începu să fluiera cîntecul lui preferat: „Dolly, Dolly, potolește-mă”.

În sfîrșit, Homionghi izbuti să tragă săniile lingă blocul de gheață. Aici își va instala cortul.

Homionghi începu să deshame. Ceilalți, văzîndu-l, făcură la fel.

Johnny se uita nepăsător la forfota din jur, dar, cînd își dădu seama că tribul vrea să facă popasul de zi, sări jos și, apucîndu-l pe Homionghi cu o mînă de piept, începu să-l zgîlție de i se bălbăni șefului capul.

— Ce faci, lua-te-ai dracu de pocitanie! Dă-i drumu-mainte..., îi arătă Johnny cu cealaltă mînă spre nord. N-auzi? Dă-i drumu!

Homionghi înțelese ce vrea oaspetele alb, dar cum să-l explice că e cu neputință să plece? Se prăpădesc cliinii, iar fără cliini se prăpădește întregul trib. Trebuie să aștepte pînă cînd părintele-soare se va duce iarăși după treburile lui. Atunci vor putea din nou să-l înșele.

Johnny nu pricepu nici un cuvînt din blîguiala lui Homionghi.

— Pornește la drum, maimuță afurisită!

Capul șefului se bălăbănea, iar de pe buzele lui învinețite ieșeau niște sunete nedeslușite.

Ce-l priveau pe Johnny socotelile acestui șef nespălat? El trebuia să ajungă cît mai repede în Orașul Subteran! Și așa, dracu știe ce-o mai fi pe-acolo. Johnny puse mîna pe pistolul automat:

— Dă-i drumu', ți-am spus!

Nu mai era nimic de făcut; Homionghi trebuia să-l cheme în ajutor pe șaman; Simhu-Upaci o să-i explice străinului, în limba lui, de ce nu pot să plece.

Șamanul nu se lăsă prea mult rugat. Îngăduitor, îl bătui pe Homionghi pe umăr și-i spuse:

— Niciodată, mare căpetenie a tribului nostru, să nu îți trufaș și să nu uii că împreună întruchipăm puterea și înțelepciunea ursului, iar răzlețiti, ne înghite și o bufniță.

Între șaman și Johnny începu o convorbire a înțelepților. Amîndoi fumau. Johnny vorbea nervos, iar Simhu-Upaci îi explica încet și cu răbdare părerea lui.

În cele din urmă, Johnny se plictisi de explicațiile șamanului, ridică pistolul automat, și gloanțele începură să șuiere deasupra capetelor eschimoșilor. Toți crezură că aud glasul morții. De spaimă, se trîntiră în zăpadă. Homionghi își duse mîinile la piept și se lăsă în genunchi în fața neînduplecatului oaspe, căuțînd umilit să-i îmbrățișeze picioarele. Se pregăti chiar să-l sărute și cizmele, dar Johnny îl izbi cu piciorul în față. Iar șamanul, deși îl compătimea pe Homionghi, temîndu-se pentru propria-i piele, începu să strige:

— Omul alb poruncește să plecăm! El nu are timp! O, tu, mare căpetenie, trebuie să plecăm! Altfel va fi vai și-amar de noi.

— Dar ochii tăi privesc departe, mare șaman, imploră Homionghi, ștergându-și singele de pe față. Vezi bine că nu e drum. Prăpădim cîinii, și-atunci ce ne facem?

Johnny înțelese parcă ultimele cuvinte ale lui Homionghi.

— Aruncați dracului calabalicul vostru înfoc! porunci el. Simhu-Upaci traduse:

— Omul alb ne poruncește să mergem cu săniile goale.

— Toți să mergă pe jos! continuă să poruncească Johnny.

— Oamenii să mergă pe jos, și cei bătrîni, și cei mici, traduse mai departe șamanul.

— Explică-i maimuțoiului ăsta, continuă Johnny, că îi plătesc pentru tot cu un cec pe care-l poate incasa la orice bancă. Ba și cu aur îi pot plăti după ce ajungem în Orașul Subteran. Nu va rămîne nici unul dintre voi în pagubă.

Simhu îl ridică de jos pe Homionghi și se duse cu el mai la o parte. După ce se convinse că nimeni nu-i aude, șamanul spuse:

— Nu-ți pierde cumpătul, Homionghi-Unca-Naianghi. Căpeteniei tribului urșilor-luptători nu-i șade bine să-și piardă capul. Eu, sfătuitorul și prietenul tău, șamanul Simhu-Upaci, îți prevestesc începutul unei soarte noi. Te așteaptă o altă viață, plină de lumină și de bucurii. Ai să bei apă de foc dulce, cum n-ai băut niciodată. Ai să călătorești în case de fier care, fără cîini și fără cai, zboară ca vîntul. Aurul o să curgă în mîinile noastre. Omul alb cumpără întregul nostru avut. Și dacă pier cîinii, avea-vom bani. Strică-se săniile, avea-vom bani să cumpărăm mașini care merg singure, care aleargă repede, mai repede decît renul cu picioarele cele mai subțiri.

— Și de unde toate astea? întrebă Homionghi.

El ar fi vrut să creadă spusele șamanului. Chiar de nu s-ar împlini toate, dar măcar să tragi nădejde, și pe urmă să găsești uitare lingă o sticlă de whisky — și asta ar fi bine.

— Omul alb o să ne dea mulți bani ca să-l ducem într-o insulă îndepărtată. Ne este în drum. Poate ne dă cincizeci... dar ce zic eu, chiar o sută de mii de...

Simhu-Upaci nici nu se uita la căpetenia tribului, dar își dădea seama că în mintea șefului încolțise otrava.

Johnny însă își pierduse răbdarea:

— Mult mai zăboviți? strigă el punînd mina pe automat. Timpul trece... Să plecăm!

— Imediat, răspunse Simhu-Upaci pe englezește. Idiotul ăsta e greu de cap, nu înțelege...

— Dar asta înțelege? Johnny bătu răsunător cu palma peste patul automatului.

— O, nu vă grăbiți... nu e cazul... Căpetenia noastră vă va mai fi încă de folos.

Homionghi se frămînta. Spusele șamanului îi zădăriseră imaginația... Dar... parcă poți să știi ce iese pînă la urmă? Să zicem că le plătește cu aur, pentru toate, acolo pe insulă. Dar ce să faci cu aurul? Nu poate să cumpere nimic. Și aurul e greu. Ați citit în săgăduiți omul alb lui Simhu-Upaci, un singur om nu

poate să ducă, iar cîinii nu vor mai fi. Aici, pentru tot aurul din lume nu poți căpăta un cîine. Și-atunci? O să primească aurul, trădîndu-și tribul, îl va împărți cu șamanul, apoi o să moară pe porcoiul de aur... Și ce poate să facă un mort cu aurul?

Toate astea Homionghi i le spuse șamanului, iar șamanul îi transmise lui Johnny răspunsul căpeteniei. Johnny se ridică în picioare pe sanie și-i porunci lui Simhu-Upaci:

— Tradu cele ce spun, apoi începu: ascultați, bărbați și femei! „Societatea pentru explorări îndepărtate”, al cărui director administrativ sînt, posedă la nord, aici aproape, o exploatare minieră bine utilată. Noi am construit sub pămînt un oraș mare, cu lumină electrică și apă caldă. Întreaga populație a Orașului Subteran are hrană îndestulătoare, locuință și îmbrăcăminte. Iar dacă mă duceți cit mai repede în Orașul Subteran, am să vă primesc pe toți la lucru și-o să aveți acolo, sub pămînt, un tîgu bun și mîncare grasă, pe săturate. Veți primi haine și încălțăminte, totul gratuit, și pe deasupra și o leață lunară. Sub pămînt nu veți avea nevoie de cîini și nici de sînii. De aceea eu vă cumpăr toate bunurile. O sută de mii vă ajunge? (Simhu-Upaci nu traduse „o sută” de mii, ci „douăzeci” și îi făcu lui Homionghi semn cu ochiul: „n-avea grijă, totul va fi în ordine”). Ei, sînteți de acord?

Șamanul îi făcu din nou semn lui Homionghi. De data asta Homionghi înțelese ce are de făcut. Se urcă pe fundul caiacului, care nu fusese încă dat jos de pe sanie.

— Urși luptători! strigă Homionghi. Ca o turmă mare de reni, un noroc neașteptat ne-a ieșit în cale. Credeam că o să ne mergă rău în această călătorie. Mi-era teamă că mulți dintre noi se vor duce la strămoșii noștri, în Valea vînturilor fericite. Dar iată că zeii au ascultat rugile marelui nostru șaman și ni l-au trimis pe acest darnic om alb. El ne va lua în orașul lui și ne-a făgăduit că pînă la sfîrșitul zilelor noastre ne va hrăni, ne va da de băut, ne va îmbrăca și ne va încălța. Iar pentru toate astea va trebui să muncim cîte puțin... Dacă cineva vreodată are să vrea să plece din Orașul Subteran, o să plece de acolo ca un om bogat. Nu-i dați norocului cu piciorul, urșilor luptători! Omul alb ne arată calea spre o viață îndestulată!

Hotărîrea fu luată, la început, ce-i drept, cu unele șovăieli, dar pînă la sfîrșit în unanimitate:

— Sîntem de acord! Mergem în Orașul Subteran!

Întărîră apoi înțelegerea printr-un contract care consta în scrijelirea unui răboj. Homionghi făcu pe o scîndurică douăzeci de creștături, fiecare valorînd o mie, sparse apoi scîndurica de-a lungul, în două părți egale; o parte i-o dădu lui Johnny, iar cealaltă și-o vîri în sîn sub cămașa de blană. Acum omul alb era legat prin contractul sfînt al onoarei.

AJUTOR TOVARĂȘESC

În extremitatea sud-vestică a arhipelagului Severnaia Zemlia, vasul „Dniepr” dădu de ghețuri grele. O barieră de gheață compactă și veche, netopită de mai mulți ani, înconjură insula, și în zadar se năpustea spărgătorul asupra ei cu toată

forța, gheața rezista. Echipe de recunoaștere pombră să caute locurile proaspăt înghețate între sticluri, dar nu găsiră nimic.

Pentru a zecea oară, spărgătorul se dădu înapoi cu vreo două sute de metri, în canalul străpuns de el, își luă viteză, și se năpusti din nou asupra gheții. Etrava se propti în perețele vertical de gheață compactă, înalt cam de vreo patru metri, apoi corpul vasului începu să se cațere încet pe cîmpul de gheață. „Dniepr” apăsă asupra gheții cu o greutate de cel puțin șase mii de tone, dar nu izbutea să o străpungă. Căpitanul Lunatov apăsă pe manivela telegrafului :

— Cisternele de avant* !

Apa umplu cisternele de avant, și centrul de greutate al vaporului se deplasă spre provă. Manevia punea vasul într-o situație primejdioasă, dar gheața tot nu ceda.

Trebuiră să scurgă apa, să alunece de pe gheață mergînd înapoi, să-și ia din nou viteză și să se urce pe gheață mai la dreapta sau mai la stînga. Cînd, în sfîrșit, izbuti să spargă gheața, „Dniepr” tot nu putea să înainteze : sticlurile sparte de gheață se transformau în gheare care strîngeau vaporul din ambele părți. Abia făceau 60-70 de metri în douăzeci și patru de ore, iar consumul de cărbune în acest timp era de o sută de tone.

Pentru a noua oară mecanicul-șef veni să raporteze situația combustibilului. În buncăre nu mai rămăseseră decît vreo mie cinci sute de tone de cărbune. Enervat, căpitanul Lunatov îi răspunse :

— Știu... Vezi-ți de treaba ta.

Echipe de recunoaștere tocmai urca pe covertă.

— Tovarășe căpitan, îmi permiteți ? întrebă Valea Stah, oprindu-se lîngă scara ce ducea spre puntea de comandă.

— Poftim.

Valea urcă pe puntea de comandă.

— Tovarășe căpitan, aș avea o propunere, rosti ea timid. Locuri de gheață proaspătă n-am găsit, iar cîmpul se întinde la zeci de kilometri... Îmi îngădui să vă amintesc... Solnșev spunea să „Svietoliot” poate forța orice gheață.

— Și ce propui, să-l chemăm în ajutor pe Solnșev ?

— Da, de ce să nu-l chemăm ? Nu e nimic rușinos. El ne vor ajuta cu plăcere. Doar lor le este egal unde își încearcă mașina.

— Măi, supergaito măi, vrei neapărat să mă fac de ris ! Valea se făcu mică, dar căpitanul îi zîmbi și o bătu cu simpatie pe umăr. Mărturisesc că m-am gîndit și eu la această soluție, dar nu știu cum, parcă mi-era jenă... El bine, am să iau imediat legătura prin radio.

„Svietoliot” se îndrepta cu viteză redusă spre nord. Cuceritul Robinson se dovedi a fi un om tare curios : își băga nasul peste tot, toate voia să le știe și se informa despre orice lucru. Solnșev trebui să se stăpînească bine ca să nu-l repeadă pe cicălitorul „stăpîn” al insulei.

* Cisterne de avant — rezervoare metalice așezate la prora spărgătorului de gheață. Prin umplerea lor cu apă se mută înainte centrul de greutate al vasului.

De la început, Robinson rămase uimit când mașina se ridică în stratosferă aproape fără zgomot. După cum se dovedi curînd, el era destul de priceput în aeronautică pentru a-și da seama că se află într-adevăr în stratosferă: vedea doar cerul de culoare violet-închis și suprafața pămîntului în formă de cupă cu margini rotunde la orizont. Își cam luase orice nădejde de la profitul pe care socotise că o să-l aibă de pe urma contractului: într-adevăr, aparatul întrecea toate mașinile de zbor cunoscute. Dar parcă nu-i venea la îndemînă.

După socoteala lui, Lev nu se îndoia că vor avea timp în orice condiții să examineze amănunțit suprafața insulei și să-l aducă pe Robinson la timp acasă. De aceea el se prefăcea că nu observă încercările pasagerului de a întîrzia, într-un fel sau altul, zborul. Robinson ba îl ruga să urce mai sus, chipurile ca să facă anumite observații, ba îi cerea insistent să coboare mai jos, pentru a-și vedea insula cu ochiul liber, și tot așa născocea mereu cîte ceva.

Solnțev îi îndeplinea pasagerului său toate capriciile — avea doar timp suficient.

În sfîrșit, Robinson pricepu că își bat joc de el.

— Mașina e foarte bună, clătină el din cap, decepționat.

Instalîndu-se comod într-un fotoliu, începu să mormăie un psalm. Apoi închise ochii pe jumătate, prefăcîndu-se că moțăie, dar în realitate urmărea atent printre gene tot ce se petrecea în jurul lui. Deodată tresări uimit, gata să cadă din fotoliu: în fața lui se afla un urs alb viu! Adevărat că era numai un ursuleț, dar asta nu micșora cu nimic vina rușilor.

Robinson își îndreptă faldurile fracului, tuși, își luă ochelarii de pe nas, îi șterse și, după ce și-i puse din nou, zise:

— Aceasta este o încălcare ..

— Ce încălcare? întrebă Solnțev distrat.

— Vreau să spun că este un act de braconaj. Robinson arătă cu degetul spre ursulețul care-i mirosea cizmele. Dumneavoastră aveți permis de vînătoare pe teritoriul insulei mele și prin împrejurimi?

Solnțev începu să ridă.

— Cine era să mi-l elibereze?

— Dar autorizație pentru dreptul de export al unui exemplar viu de ursus maritimus mi-ați cerut?

— Nu, nici autorizație n-avem, răspunse Lev stăpînindu-și zimbetul.

— În acest caz, eu, unicul stăpin al insulei lui Robinson Polar, eu, care port greua povară a puterii legislative și executive pe teritoriul ce-mi aparține, sînt obligat să vă aplic: în primul rînd o amendă pentru braconaj, în al doilea rînd o amendă pentru contravenție la legea pentru protecția urșilor, în al treilea rînd o amendă pentru scoaterea fără taxe vamale de pe teritoriul insulei a unui urs viu, în al patrulea rînd o amendă pentru exportul clandestin al produselor de carne în formă vie, în al cincilea rînd o amendă pentru vînat fără plata taxelor, în al șaselea rînd o amendă pentru...

— Permiteți-mi, vă rog, îi răspunse Lev pe același ton grav. Trebuie să vă comunic că ursulețul n-a fost prins pe teritoriul insulei dumneavoastră și că el nu reprezintă produse

de carne. Ca atare, de o încălcare a drepturilor dumneavoastră nici nu poate fi vorba!

Nădea pufni în ris.

Robinson se uită la tînăra femeie, și fața lui se schimonosi de ciudă. Nu știa ce să facă, să se supere ori să zîmbească împăciuitor. Pînă la urmă însă se trezi mormăind:

— De altfel, nu-i nici o grabă cu amenda, deși pe baza dreptului de proprietate aș putea să vă sancționez... Dar tot nu aveți la dv. bani monieni. De data asta mă lipsesc.

— Sinteți atît de mărinos! îi spuse Lev pe un ton batjocoritor.

Deodată Robinson se aplecă spre ecranul radioochiului.

— Îmi permiteți! exclamă el. Ce înseamnă asta? O, nu! Așa ceva nu admit!

Pe ecran se arătă un grup de oameni care înaintau cu greu prin zăpada adîncă și moale. Cîinii istoviți, cu limba scoasă trăgeau săniile încărcate cu niște obiecte lungi...

— Nu s-ar putea să măriți puțin imaginea? îl rugă Robinson.

Lev îi îndeplini rugămîntea.

— Ce ar putea oare să transporte? gîndi cu glas tare pustnicul. Dumneavoastră ce părere aveți, ce-ar putea să transporte acești oameni?

— Par să fie colți de elefant, răspunse Irinia.

— Colți de elefant aici? exclamă Lev. Și pentru ce să le care pe acest drum imposibil?

— O, m-am lămurit! Robinson se luminează la față de bucurie. Înțeleg. Am auzit eu că în satele părăsite de eschimoși, pe insula mea și pe altele din împrejurimi, se găsesc uneori depozite întregi de colți de mamut și de moisă. Știți, asta-i în legătură cu o legendă care spune că pe timpuri eschimoșii s-au ascuns sub pămînt, fugind de nu știu ce primejdie. Iar cînd au fugit nemai-avînd timp să-și transporte avutul, au lăsat în plată domnulul aceste depozite prețioase. De mult tot țineam să fac un drum pînă acolo să le iau. Doar acești colți au o valoare incalculabilă. Și uite că acum nomazii ăștia au îndrăznit să pună mîna pe o avere care îmi aparține... În nici un caz nu pot tolera acest lucru! Vă rog să mă duceți jos.

— Dar mai aveți patruzeci de minute...

— La naiba! Ce patruzeci de minute! Vă dau înapoi și chitanța și contractul. Doar n-o să-mi fugă casa între timp. Nu îngădui să mă jefuiescă golani ăștia!... O să-l silesc să mă ducă acasă împreună cu încărcătura lor prețioasă. Lasă că-l învăț eu minte să respecte legile Domnului și poruncile mele!

— Bine, dar peste patruzeci de minute sînt obligat să vă duc le dumneavoastră acasă, insistă Lev. Între noi a fost încheiat un contract care prevede daune...

— Nu-i nimic! rînji Robinson. Într-adevăr trebuia să plătiți daune, dar eu nu vreau să profit de lipsa dumneavoastră de experiență. Colțul de elefant valorează mult mai mult decît daunele. Opriți, vă rog. Să vorbesc cu haimanalele astea, apoi o să văd eu ce-i de făcut. Poate chiar să plec cu ei.

— Să știți că nu vă aștept mai mult de-o jumătate de oră, îl avertiză Soloviev. După o jumătate de oră voi socoti contractul

anulat. Dați-mi aici o semnătură pe exemplarul meu că dacă peste o jumătate de oră nu vă întoarceți, contractul e anulat, și vă mai rog să-i scrieți doamnei dumneavoastră să ne înapoieze chitanța.

Tot bombănind, Robinson puse semnătura, anulă contractul și scrisese bilețel. Solnțev îndreptă mașina la aterizare.

Înainte de a coborî, Lev îi dădu lui Robinson un sac standard cu provizii pentru trei zile.

În momentul când deșelatul Robinson, acest sibastru arctic fugit de păcătoșeniile lumii, se pierdu în grabă după cel mai apropiat bloc de gheață, Solnțev puse în mișcare compresorul, iar husa de camuflare, fluturând în vânt, acoperi mașina. Nici de aproape țesătura husei nu se putea distinge de blocurile de gheață dimprejur.

În acel moment Nadea auzi în casca ei de radio: „Svietoliot”! „Svietoliot”! Aici „Dniepr”. Aici „Dniepr”.

Solnțev dictă imediat răspunsul la cererea de ajutor: „Som sim curind! Primiți salutul nostru”!

Pe Robinson îl așteptară aproape o oră, dar el nu se mai întoarse.

Printr-o apăsare a pîrghiei, Solnțev strînsese husa de camuflaj. Apoi, înălțînd mașina deasupra norilor, se îndreptă spre sud-vest. Curînd „Svietoliot” ateriză în fața locuinței lui Robinson. Ribnicov ieși în întîmpinarea tovarășilor lui, urmat ca de o umbră de volumineasa stăpîină a casei, care ținea în mîini o armă pregătită. După ce citi bilețelul și recunoscu semnătura lui Robinson pe contract, își atîrnă pașnic arma de umăr, intră în casă și, după cîteva minute, îi înmînă lui Solnțev hîrțile lăsate de el.

Ca și prima oară, „Svietoliot” porni în gîmă spre prăpastie. Acum însă nici unul dintre eschimoșii care se înghesuiau pe uliță nu mai era speriat. Toți urmăreau cu admirație mașina. Luîndu-și zborul deasupra insulei, „Svietoliot” se îndreptă spre est și, cîteva minute mai tîrziu, ateriză pe gheață lîngă bordul lui „Dniepr”.

Întîlnirea le umplu tuturor inimile de bucurie; dar nu era timp de pierdut și Solnțev se apucă imediat de treabă.

Din corpul aparatului ieși afară țeava bifurcată. Din cele două brațe tubulare, răsucite în jos ca niște trompe, pomiră două fișmituri de flacără albă. În gheață se formară imediat două tăieturi paralele. „Svietoliotul” începu să se îndepărteze, prinzînd viteză tot mai mare. În urma lui rămînea o dungă de gheață tăiată. Curînd mașina dispăru la orizont. Echipajul de pe „Dniepr” nu părăsea coverta — toți priveau în urma strașniciei mașini, așteptînd întoarcerea ei.

Pe covertă se află și Harry Gould. Solnțev îi dădu, voie să rămînă puțin pe vapor. El stătea abătut de Valea, sprijinit cu cotele de parapet.

— Ce minunată mașină este „Svietoliotul” ăsta — exclamă Valea.

Harry îi răspunse într-un tîrziu.

— Da, nici nu se mai vede...

— Și cum a călătorit ursulețul meu? întrebă Valea mîngîind micul animal pe care Harry îl adusese cu el.

Trecu din nou cel puţin un minut pînă ce Harry îi răspunse într-o doară :

— Cum să călătorească... Bine... apoi, deodată, frămîntat de un gând, o întrebă : ascultă Valea, ce fel de ursuleţi îţi plac mai mult : cei negri sau cei albi ?

— Cei albi... răspunse Valea fără să se gîndească.

— Imi inchipuiam...

— Dar de ce mă întrebî ? Valea întinse privirea lui tristă. Ce-i cu tine, Harry ? Cludat mai eşti ! Fata începu să ridice vesel. Zău, Harry, că eşti nostim ! Ți-ai găsit și tu să asemeni omul cu un animal.

Apoi dîndu-și seama cît de mult suferă Harry, îi pieri pofta de ris.

— Harry, prietene, îi vorbi ea serios, privindu-l. Pentru noi, oamenii sovietici, nu există rase inferioare sau superioare. Noi prețuim omul după fapte, iar nu după culoarea pielii.

— Asta-i bine, se luminează Harry la față. E foarte bine...

El mai spuse ceva, dar ultimele lui cuvinte se pierdură în zgomotul „Svietoliotului” care se apropia cu toată viteza.

Un minut mai tîrziu el ateriză de astă dată chiar pe puntea lui „Dniepr”. La întoarcere, „Svietoliot” își făcuse drumul ceva mai la stînga, tăind astfel în cîmpul de gheață un canal destul de lat.

— Harry ! strigă Solnțev, deschizînd ușa mașinii. Hai, că plecăm !

Harry strînse puternic, dar cu grijă în ambele palme, mîca mică dar mușculoasă a Valiei și urcă repede.

De pe coverlă se auzeau strigăte de rămas bun, apoi sirena vasului salută „Svietoliotul”, care își lua zborul.

Pata argintie se pierdu în albastrul cerului.

„Mulțumim pentru ajutor” transmisea în urma lui, prin radio, Sima Maslennikov.

De îndată ce „Dniepr” lovi cu prova cîmpul de gheață, blocuri din fișia tăiată începură să se îngîmădească unele peste altele și să se ascundă sub marginile cîmpului de gheață. Dîndu-le la o parte, vapoărul își urmă cursa.

Înainte de a se prinde pojarhița de gheață proaspătă pe fața canalului, „Dniepr” ajunsese deja în apele libere.

CENTRUL ADMINISTRATIV ÎN PERICOL

Connolly aștepta nerăbdător sosirea lui Johnny Norocosul și a flăcăilor lui. Apoi va sosi și „Mașină albă” și-i va pune pe răsculați cu botul pe labe. Instigatorii la revoltă vor fi trimiși împreună cu paznicii neglijenți într-o lume mai bună, iar pe ceilalți îi va pune să muncească mai departe pînă la ultima lor suflare. Înțercera submarină nu mai exista, într-adevăr, dar îi mai rămînea intrarea de rezervă care se găsea în „degetul dracului” — a stîncă înaltă și abruptă din extremitatea de est a insulei.

Intrarea secretă numai el o cunoștea. Trebuia deci să intre în legătură cu Johnny, să-i raporteze situația și să-i explice pe unde și cum să intre. Connolly se închise în biroul lui și lăună prin aparatul de radiocomisie apel după apel pe unda sta-

bilită. Izbuti să dea de „Mariusail”. Radiotelegrafistul Mick îi răspunde că domnul Jonathan Blackpig, împreună cu întregul detașament de noi paznici, a plecat cu avionul spre Orașul Subteran, dar că probabil a făcut un ocol pe la baza militară. Mick îl sfătuiește pe Connolly să ia direct legătură cu avionul lui Johnny. Era mai sigur.

Dar pe lungimea de undă a avionului nu răspundea nimeni. „Ciclón” parcă intrase în pământ. Connolly nu-și pierde însă nădejdea. Îndreptându-și privirea-l de șarpe spre microfon, el repeta într-una același șir de cifre și litere ale indicativelor care însemnau :

„«Ciclón»! «Ciclón»! Aici Orașul Subteran. Aștept comunicarea voastră. Trec la recepție. Stop. ta-ti-ta!”

Nici un rezultat.. Chiar dacă pe „Ciclón”. s-a deranjat cumva transmitătorul, s-ar fi putut totuși să funcționeze radio-receptorul. De aceea, pentru orice eventualitate, Connolly începu din nou cu ajutorul codului să-i raporteze „companionului său mai mare” situația din Orașul Subteran :

— Alo, Johnny! Mă auzi? Spune dacă mă auzi. Bine, consider că mă auzi. Te informez că intrarea submarină nu mai există. Am aruncat-o în aer, altfel oamenii ar fi evadat pe acolo. Dar poți să intri de pe insulă, prin intrarea secretă. Știi stinca de deasupra tîrduului, numită „degetul dracului”? E o intrare pe la poalele acestei stinți, în grota dinspre vest. Sînt acolo niște trepte. Cobori și dai de o fundătură. Dacă apeși pedala de așat din podeaua de piatră, ușa se deschide singură. Înaintează direct spre lumină și ai să ajungi la sala mașinilor. M-ai auzit? Spune dacă m-ai auzit. Și te rog să fii înțelegător... O să-mi spui ce ai de spus după potolirea revoltei... Mi-e teamă să nu găsească răsculații vreo trecere prin galeriile părăsite și să nu mă pomenesc cu ei la centul administrativ. Noi sîntem de vină. Știu. Ar fi trebuit să aruncăm în aer aceste trecători părăsite. Dar acum, ce să-i faci..

Connolly își șterse fruntea plină de sudoare. Da, nu-l slujbă ușor să fii comandant al Orașului Subteran, mai cu seamă acum cînd nu mai există fîhrerul care a ordonat să se creeze acest oraș, nici „cel de-al treilea Reich” care te aprovizionă cu toate cele necesare.. Orașul Subteran este ultimul șurub al mașinii hitleriste. Noroc de Johnny că a fost deștept și a aranjat lucrurile cum e mai bine! Acum lucrează amîndoi pentru oamenii Moniei, care se intitulează mărinos drept asociați... A știut el, Connolly, fostul Kreitz, de ce a acceptat să rămînă mai departe un simplu executant al unei voințe străine care scoate castanele din foc cu mîinile altora! Socoteala lui a fost indiscutabil foarte justă : mai bine să stea încă cinci ani în Orașul Subteran fără să vadă soarele, decît să fie atîrnat de ștreang cinci minute la soare. De n-ai fi fost aturisită asta de răscoală, n-avea de ce să se plîngă... Adevărat că ar putea să fugă, dar unde? În pustiu? În pustiu? „Să-mi fie cu iertare! Nu-s atît de ramolit ca să-mi caut singur moartea”.

Ar fi fost poate o idee să încerce bine o aerosanie și, pînă vor dibui răsculații vreo trecere, să fugă spre bazele montene!

Dar nu, nici asta nu-i cu putință. Vulpoiul de Johnny a

avut grijă să-l prevină că generalul n-ar ști nimic despre Orașul Subteran. Atita timp cît Connolly se află sub pămînt este considerat ofițer al armatei moniene. Dar din momentul cînd s-ar arăta la vreo bază militară, ășor ar putea fi luat drept criminal de război, dacă asta i-ar fi necesar vreunui politician. Să-l spînzuri pe cineva de craca primului pom e un lucru foarte simplu, dacă poți șterge cu asta anumite urme... Desigur că pe-aici nu există pomi, dar parcă asta schimbă situația?... La nevoie și un bloc de gheață se poate transforma în spînzurătoare.

Zbîrnîitul telefonului îl întrerupse din gînduri. Connolly ridică receptorul. Mîinile lui începură să tremure, fața i se făcu albă ca varul și ochii i se congestionară. Cu mîna liberă el lovi în masă și începu să strige :

— Închideți imediat intrarea spre galeria de sud ! La fiecare sută de metri cîte un panou și o mitralieră. Ați înțeles ?! Vă ordon să deschideți foc necruțător asupra tuturor celor care vin dispre sud. Și... preveniți paza că oricine va părăsi postul va fi împușcat, ca și răsculații ! Încă ceva, spuneți omenilor, că din moment în moment trebuie să sosească detașamentele moniene. Soldații monieni îi vor înlocui pe paznicii care și-au îndeplinit termenul de serviciu, iar aceștia vor fi trimiși acasă. Dar acum să reziste ! Dacă nu respingem atacul răsculaților, praf ne iac pe toți... Și-i păcat... tocmai acum, înainte de demobilizare... Nu uitați acest lucru !

Connolly scoase din sertar un pistol mare, plat, și-l băgă în tocul de piele. Un alt pistol îl strecură în buzunarul pantalonilor. Apoi își aprinse o țigară groasă de foi și ieși din birou. În vestibul îl aștepta garda lui personală.

— Prieteni, în voi mi-e toată nădejdea ! le vorbi comandantul. Aveți toți lanterne ? Bine Armele sînt în ordine ? Perfect. Urmați-mă.

Connolly și suita lui porniră grăbiți prin galerii.

Un timp înaintară la lumina slabă a becurilor electrice. Mai încolo îi aștepta însă beznă completă. Lanternele de buzunar luminau slab galeria părăsită.

— N-am fost niciodată pe-aici, spuse injurînd caporalul Schultz.

— Dar care dracu a fost !? îi răspunse Connolly. Mă tem însă că ar putea fi pe-aici vreo trecere veche spre orizonturile de jos. Și, dacă așa stau lucrurile, înseamnă că nu sîntem izolați de răsculați.

Ajunseră în preajma ultimului post de pază. În spatele panoului de oțel, patru pușcași-mitraliori jucau cărți la lumina unui felinar de mină. Preocupați de joc, ei nu cruziră pașii celor care se apropiau.

Connolly făcu un semn și însoțitorii se lipiră de perete. Comandantul se trase și el în umbră.

Connolly îi cunoștea bine pe cei patru soldați.

De pîndă Friedrich Lange, cel cu nasul cît un cartof, e țaran din împrejurimile Münchenului. Om mărginit și încăpățînat, ar putea fi un bun paznic aici, în Orașul Subteran, dacă nu l-ar chinui în așa hal gelozia. Tot i se năzare că Kättchen a lui

s-a incurcat cu un altul și i-e gindul numai la plecare și la răzbunarea cruntă pe care le-o pregătește vinovaților.

Lar cel cu mustăcioara neagră, Silvester Beumgutt, seamănă mai mult cu o momie decît cu un om viu. Visul acestul „băiețuș” de patruzeci de ani a fost să ajungă artist. Cineva îi băgase în cap că are talent, și el se mulțumi la început să intre ca figurant la un teatru de dramă din Berlin. Din păcate, însă, figurant a rămas pînă la urmă. În tot timpul carierei lui teatrale, dacă a pronunțat douăzeci de cuvinte în fața publicului, Beumgutt a salutat cu bucurie instalarea guvernului fascist, deoarece spera că fűhrerul va interveni ca să i se dea și lui un rol mai serios. I se făgădui mai mult decît a sperat el vreodată, dar numai cu condiția să dea mai înlii ajutor la întărirea noului ordin. A intrat în detașamentele de pază și a nimerit în Orașul Subteran. Aici, încercă să organizeze o trupă de amatori, dar curînd își descoperi o nouă vocație: începuse să-l pasioneze spiritismul și astrologia.

Cei patru soldați jucau în tăcere. La un moment dat însă, lunganul Jochan Pulver trînti puternic cartea pe lada de cartușe care ținea loc de masă și rosti apăsător:

— Atu!

Al patrulea, un om gras, puhav și spinatic, căscă plictisit și zvîrli cărțile jos.

— De s-ar termina o dată... zise el. Nu mai joc... Mi s-a urit, fir-ar al dracului!

— Ce face?! exclamă Jochan Pulver. Crezi că-ți merge? Ai început să pierzi și-acum nu mai vrei? Nu, prietene, joci pînă la urmă!

— Da' ce te-a apucat? întrebă spinaticul ridicîndu-se de pe pietroiul pe care ședea. Uite, îți dau ce-am cîștigat. Ce mai vrei? Să zică cineva că nu-i cinstit așa... Îți dau cîștigul înapoi. Și începu să numere grăbit banii.

Aruncînd o privire lacomă spre pachetul gros de bancnote, Pulver se înroși ca racul și întinse mîna să-l smulgă toți banii.

— Nu, nu! strigă el răgușit. Așa nu scapi! Cînd sînt și eu în carte vrei s-o ștergi! Cu „banii mei”! Nu, nu se prinde. Să joci pînă la urmă că altfel!... Poate că toată viața am așteptat ocazia asta...

— Ce te-a mai apucat și pe tine! se amestecă Lange. Auzi la el... toată viața... Parcă și cu bani și fără bani, nu tot ai să-ți lași oasele pe-aici. Nu mai scapă nimeni din galeriile astea de șobolani.

— Da, da, să știți voi, începu să se agite spinaticul. Aici o să ne putrezească oasele!

— Mă, muiere! începu să urle Pulver, apucîndu-l pe spîtu de gît. Schimbî vorba, hai? Apoi ție chiar că o să-ți putrezească oasele. Ei, Michel, mai ai ceva de zis? Îi strîngea tot mai tare de gît.

Michel, chiar dacă ar fi avut ceva de zis, nu mai putea răspunde. Ochii îi ieșiră din cap, dădea neputincios din mîini și hărcăia.

Unul din însoțitorii comandantului făcu o mișcare, vînd să intervină, dar Connolly îl ținu de mîină. Sărită însă partenerii

de joc. Se năpustiră amândoi asupra gălganului de Pulver, cău-
tînd să-i descleșteze mîinile din gîtul camaradului lor.

— Ce te-a apucat?! Ești nebun? miri spiritistul.

— Lasă-l în pace, îl rugă și țărănul.

Furați de pasionanta scenă a încăierării, nici actorii și
nici spectatorii nu observară luminile care se apropiau tot mai
mult. De undeva de departe se auziră înăbușit zgomote de
împușcături.

Connolly zbieră o dată, de hăuli galeria:

— Achtung! Drepti!

Trei dintre mitralieri luară mecanic poziția de drepti. Al
patrulea, sufocat, se prăbuși la picioarele comandantului.

— Mă, lepădătur! spurcate ce sînteți! scriși Connolly
din dinți. Așa credeți voi că vă puteți cîștiga dreptul de a
vă întoarce în patrie, la familiile voastre? Prietenii noștri
monieni nici n-o să vrea să se uite la niște porci rîfoși ca voi!
Pentru ce sînteți puși aici?!

— Să trăiți! răspunse Friedrich Lange, sîntem puși aici
ca să-l respingem pe răsculați!

— Ca să-l respingeți pe răsculați? Porci ce sînteți! Dar
asta ați văzut-o? Foc, derbedeilor! Trageți odată!... Mai repede!

Beumgutt și Lange se repeziră la mitralieră. Pulver se
aplecă și începu să-l scuture pe Michel.

— Ce-l cu tine, prietene? Am glumit. Zău am glumit! Ha! Ha!
deschide ochii!

(Continuare în numărul viitor)

~~~~~  
**Vizitați expoziția**

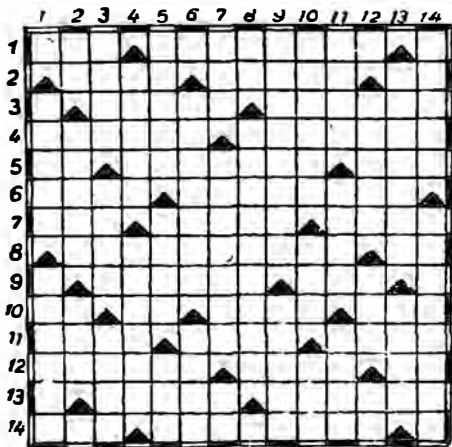
**„OMUL SĂNĂTOS ȘI BOALA“**

**la Casa de educație sanitară,  
din București**

**str. C. A. Rosetti nr. 36,**

**deschisă marți, joi și sîmbătă  
între orele 8 și 20**  
~~~~~

PAMINT ȘI APA

ORIZONTAL : 1. Unul dintre locurile cele mai apropiate de centrul pământului — Construcție adesea subterană alcătuită din multe încăperi și galerii dispuse în așa fel încât să nu se poată găsi ieșirea ; 2. Furie vulcanică — Lac... rusesc — Simbolul unui element rar ; 3. Bale cu încălzire... naturală — Stog de fin ; 4. Provocată de „domnul Goe” a avut ca rezultat oprirea trenului — Celebri în Apșeron ; 5. Afirmație — Rețea vegetală — Comună în Pirlenei Orientali ; 6. A fi... francez ! — Orașul lui ...Kalnițki ; 7. Demonstrativ popular — Apoteoză muntoasă — Avânt... zoologic ; 8. Personal marinăresc — Imbarcat peste efectivul vasului (vezi romanul „Sfârșitul Orașului Subteran”) — Se oglindea în Nil ; 9. Un anumit... metru ! — Diminutiv feminin ; 10. Insoțește... cravata ! — Inițialele unui mare poet indian — Erou al Ninei Casslan — Poate fi și de mână și de apă ; 11. Trălesc în apă — Noroi — În lună sînt uscate ; 12. Omogen — Plele de vițel tăbăcită — Metal zburător ; 13. Ruptură în scoarța pământului — Actor și autor dramatic român contemporan ; 14. Navigator legendar — Sistem... angrenaj... plinon...

VERTICAL : 1. Personaj din „Sfârșitul Orașului Subteran” — Planetă... logodită ;

2. Vas de pământ (Mold. — Autorul uneia dintre „Furtuni” — Forma căpăținii de zahăr ; 3. Intinsă, așa cum credeau cei vechi că este suprafața pământului — nume de bălat — Strat metallic din interiorul pământului ; 4. Tatăl lui Claudius Bombarnac — Se găsește în pământ însoțită uneori de cupru și aur în cantități suficiente pentru a fi extrasă ; 5. Gălăgii — Ban american — Stincă ripoasă la Celți ; 6. Cinițe sportive — Unul diavolesc l-a inspirat pe Tartlul ; 7. Văr cu Ispitișorul Evel — Elemente frecvente în peisajul japonez — Pronume ; 8. Gust particular — Submersibile ; 9. Are misiunea de a aduce știri din toată lumea — Invățătură (Fig.) 10. Persiflare — Soția lui Cronos — Fișe îngustă de pământ nearcă care desparte două ogoare ; 11. Unul din „capetele” pământului — Adevărat — Nume feminin ; 12. Podoabă marină din regnul animal — Ocupă 4/5 din suprafața pământului — Tal brazde de pământ ; 13. Colindă pământul în lung și în lat — Trunchi de zeu... radioactiv ; 14. Țară capitalistă despre care e vorba în „Sfârșitul Orașului Subteran” — Creația lui Jules Verne realizată în zilele noastre.

Dicționar la îndemână : RIA — ERHA — ALP.

REZOLVAREA JOCULUI „SFIRȘITUL ORAȘULUI SUBTERAN”

ORIZONTAL : 1. Monia — Irinin ; 2. Ara — Pi — Anina ; 3. Fantastic — Ud ; 4. Usturoi — Hune ; 5. S. — Ere — Ghindă ; 6. Arși — Pa — Sia ; 7. Io — Sulașev — D ; 8. L. Stea — O — Ern ; 9. Sol — Central ; 10. Raș — O — T — Este ; 11. Ur — Uranlu — Ap ; 12. Subteran — Str.

VERTICAL : 1. Mașusal — Rus ; 2. Oraș — R — Saru ; 3. Nantes — Soe — B ; 4. I — Turfiți — Ud ; 5. Apare — Oe — Ore ; 6. Iso — Plac — Ar ; 7. ! — Tigan — Etna ; 8. Rai — H — Ton — In ; 9. Inchise — Teu ; 10. Ni — Univers — S ; 11. Inunda — Rătăf : 12. Nadea — Dniepr.

CITIȚI ÎN COLECȚIA „CUTEZATORII“

A EDITURII TINERETULUI:

„CEARTA FURTUNILOR“

de Leonid Petrescu

Volumul cuprinde două povestiri științifico-fantastice: „Cearta furtunilor“ și „Taina doctorului Pavel“. Numeroase aventuri, întâmplări neașteptate și episoade captivante sînt împletite în jurul unor cercetători științifici care lucrează în domenii de un interes deosebit.

În „Cearta furtunilor“, este vorba de supunerea vremii de către om; în „Taina doctorului Pavel“, de crearea unei substanțe chimice care reprezintă un excepțional tonic nervos.

Un aspect original pe care-l aduce autorul în literatura noastră științifico-fantastică este situarea acțiunii într-un viitor foarte apropiat. Eroii acestor povestiri luptă, muncesc, își trăiesc aventurile în lumea zilelor noastre. Personaje ca doctorul Tiberiu Pavel, ca Octavian Tomescu, cercetătorul timid, dar curajos, sau ca meteorologul Vintilă Dancu, trăiesc nu numai în paginile cărții.

Iar întâmplările neașteptate ale studentului Mircea Baciuc, nimerit întâmplător în plină experiență meteorologică, sau ale doctorului Pavel, căzut în miinile unor bandiți fără scrupule, vor pasiona pe toți amatorii de literatură științifico-fantastică.

CITIȚI REVISTA

„ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ“!

IN ACEASTA PUBLICAȚIE GASIȚI
ARTICOLE DESPRE TOATE PROBLE-
MELE MAI INSEMNAȚE ALE ȘTIINȚEI
ȘI TEHNICII CONTEMPORANE, INFOR-
MAȚII DESPRE ULTIMELE CUCERIRI
ALE SAVANȚILOR DIN LUMEA IN-
TREAGA.

*TOȚI CEI CARE VOR SĂ CUNOASCA REALIZA-
RILE RECENTE IN DOMENIUL :*

**NUCLEONICII,
CIBERNETICII,
FIZICII SEMICONDUCTORILOR
BIOCHIMIEI,
ASTROFIZICII,
RADIO-ASTRONOMIEI,
MASELOR PLASTICE,
GENETICII,
PREFABRICATELOR ETC.**

*SĂ CONSULTE ARTICOLELE CE VOR
APĂREA IN REVISTA „ȘTIINȚĂ ȘI
TEHNICĂ“.*

Abonamentele se pot face la secțiunile de difuzare a presei,
factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

2
0
1
2

prelucrare
&

editor

Costin Teo Graur

I.m. Pompilu

Au scanat, corectat, prelucrat.

Ceea ce nu au fost în stare redacțiile Știință și tehnică sau cei care au dat să continue CPSF, au reușit, cu multă dăruire, muncă și cheltuielă, acești entuziaști.

Lor trebuie să le mulțumim pentru că avem acum posibilitatea să (re)citim legendara Colecție.

dandher
flash_gordon
evlgheorghe
krokodylu
progressivefan3
car_deva
oollo
fractalus
panionios
nid68
un anonim (RK)
Gyuri
hunyade
dl. Dan Lăzărescu
Cilly Willy
ftzikant
Doru Filip
connieG

(dacă este omis cineva, vă rog un email și reparăm greșelal)

POATE SA-TI
A D U C A'

1957

UN
PREMIU
MARE

PRONOSPORT

APARE DE DOUA ORI PE LUNA - PREȚUL 1 LEU